

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้นำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยเรื่องเจตคติต่อโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำมุสลิมและได้กำหนดวิธีดำเนินการไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามอัตราการจัดกำลังพลของโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2535 และผู้นำมุสลิมซึ่งเป็นคณะกรรมการประจำมัสยิดในหมู่บ้านเป้าหมายปฏิบัติงานของหน่วยทักษิณพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2535 จำนวนทั้งสิ้น 3,747 คน จำแนกออกดังนี้ (กองทัพภาคที่ 4 (พวม.) : ผนวก ก หมู่บ้านเป้าหมายประจำปี 2535: อนุผนวก 1 การจัดกำลังโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ประกอบแผนงานยุติการก่อการร้ายและโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ ปี 2535)

เจ้าหน้าที่ของรัฐ แยกออกเป็น ทหาร จำนวน 1,031 คน และข้าราชการพลเรือน จำนวน 287 คน รวมทั้งสิ้น 1,318 คน

ผู้นำมุสลิมเป็นคณะกรรมการประจำมัสยิดในหมู่บ้านเป้าหมายจำนวน 226 หมู่บ้าน

ในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี จำนวน 24 หมู่บ้าน 19 มัสยิด มีจำนวน 268 คน

ในพื้นที่ จังหวัดยะลา จำนวน 94 หมู่บ้าน 89 มัสยิด มีจำนวน 1,274 คน

ในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 108 หมู่บ้าน 70 มัสยิด มีจำนวน 887 คน รวมทั้งสิ้น 2,429 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตอนตามสัดส่วนของตำแหน่ง (Proportional stratified Sampling) โดยทำการสุ่มดังนี้

1. หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรดังนี้

(Yamane, 1970:580-581)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ซึ่งเมื่อดำเนินการตามสูตรข้างต้นแล้วได้กลุ่มตัวอย่าง 361 คน

2. วิธีสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบ่งชั้นตอนตามสัดส่วนของตำแหน่ง

(Proportional Stratified Sampling) โดยทำการสุ่มดังนี้

2.1 กำหนดสัดส่วนที่จะทำการสุ่มตามตำแหน่งจากประชากรทั้งหมด ดังแสดงในตาราง 1

2.2 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากจากหมายเลขที่กำหนดให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
1.1 ทหาร	1,031	99
1.2 ข้าราชการพลเรือน	287	27
รวม	1,318	126
2. ผู้นำมุสลิม		
2.1 คณะกรรมการประจำ มัสยิดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	268	26
2.2 คณะกรรมการประจำมัสยิด ในพื้นที่จังหวัดยะลา	1,274	123
2.3 คณะกรรมการประจำมัสยิด ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	887	86
รวม	2,429	235
รวมทั้งสิ้น	3,747	361

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวิธีสำรวจ (Survey) มุ่งศึกษาเจตคติต่อโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำมุสลิมโดยใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์แล้วสรุปผลถึงประชากรที่ศึกษาตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิด ทฤษฎี ที่ได้ศึกษาและจากประสบการณ์ของผู้วิจัย โดยจัดทำขึ้นเป็น 2 ชุด

ชุดแรกเป็นฉบับภาษาไทย ใช้เก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ชุดที่สองเป็นฉบับภาษายาวี ใช้เก็บข้อมูลจากผู้นำมุสลิม แต่ละฉบับมีเนื้อหาสาระสำคัญแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับอายุการปฏิบัติงานระดับการศึกษา ระดับรายได้ การได้รับรู้ข่าวสาร การได้รับการอบรมหรือประชุมจำนวน 5 ข้อ เป็นตัวแปรอิสระเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่จำนวน 25 ข้อ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ มีลักษณะดังต่อไปนี้คือ คำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบข้อความที่กำหนดให้และเติมข้อความที่เป็นจริงซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อโดยตรงกับผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย คำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระเป็นแบบให้เลือกตอบข้อความที่กำหนดให้จำนวน 5 ข้อ/และเป็นแบบให้เลือกตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ จำนวน 25 ข้อ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างประชากรที่ศึกษาคือเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำมุสลิม โดยผู้ที่เลือกตอบคำถามประเภทใช่ หรือไม่ใช่ถูกต้อง จะได้ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิดจะไม่ได้คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับตัวแปรตามคือ เจตคติต่อโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำมุสลิม จำนวน 25 ข้อ มีลักษณะดัง

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นแบบ Likert Scale โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งเห็นด้วย ไม่แน่ใจหรือเฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทำการวัดโดยให้อ่านข้อความเชิงบวกและเชิงลบ ที่เกี่ยวข้องกับกรวัดจำนวน 25 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวกจำนวน 13 ข้อ เป็นข้อความเชิงลบจำนวน 12 ข้อ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อความนั้นว่า ตนเองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด ซึ่งประเมินค่าคำตอบให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อความเชิงบวก (positive)

ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนประเมินค่า	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนนประเมินค่า	4	คะแนน
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	ให้คะแนนประเมินค่า	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนประเมินค่า	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนประเมินค่า	1	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนประเมินค่า	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนนประเมินค่า	2	คะแนน
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	ให้คะแนนประเมินค่า	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนประเมินค่า	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนประเมินค่า	5	คะแนน

7 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและเครื่องมือการวิจัยที่ผู้อื่นสร้างไว้ แล้วสร้างแบบถามแบบทดสอบ ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ
2. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ

แก้ไขเพิ่มเติม

3. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบ ให้คณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข
4. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบ มาปรับปรุงแก้ไขใหม่
5. นำแบบสอบถามฉบับภาษาไทย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ภาษา
ไทยและภาษาชาววีเป็นอย่างดีดังรายชื่อตาม พจนก 3 แปลเป็นฉบับภาษาชาววี
6. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบ ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไป
หาความเที่ยงโดยทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
25 คน และหาความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha)
กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาใกล้เคียง 1.00 (ประมาณ 0.70-ขึ้นไป) เป็น
เกณฑ์ตัดสิน ถ้าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะทำ
การแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามนั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งผู้ช่วยออกเป็น 2 กลุ่ม ๓
ละ 6 คน กลุ่มแรกเป็นอาสาสมัครผู้ชาย 1 คน ผู้หญิง 5 คน มีพื้นความรู้ระดับ
ปริญญาตรี กลุ่มที่ 2 เป็นอาสาสมัครผู้ชายทั้งหมดมีพื้นความรู้ทั้งภาษาไทยและ
ภาษาชาววีเป็นอย่างดี ได้รับฟังคำชี้แจงและฝึกปฏิบัติก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้ช่วยวิจัยกลุ่มแรกเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กลุ่มที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำมุสลิมด้วยวิธีสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม
ให้กรอกแบบสอบถามด้วยตัวเองหรืออ่านให้ฟังแล้วตอบคำถามในกรณีที่ไม่สามารถ
กรอกข้อมูลได้เอง ใช้เวลาดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 15 วันโดยตลอดหวังเวลา
เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามกำกับดูแล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social

Sciences) ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) บรรยายสภาพข้อมูลตัวแปรอายุการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ความรู้ความเข้าใจโครงการ การได้รับรู้ข่าวสาร และการได้รับการฝึกอบรมหรือประชุม ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

2. ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ถ้าพบว่าการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ (Post Hoc Multiple Comparisons) โดยการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทีละคู่ ด้วยวิธีการของทูกีย์ (Tukey)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติต่าง ๆ ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้เพื่อเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลทั่วไป และตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้เพื่อเป็นตัวแทนค่าคะแนน ของเรื่องที่น่าไปอธิบายประกอบการเปรียบเทียบ ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ได้แก่

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	ถือว่าอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ถือว่าอยู่ในระดับต่ำมาก

หาค่าโดยใช้สูตร (รวีวรรณ ชุมชัย, 2525 : 41)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัว

n แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลมีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2524 : 77)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว

$(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

4. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาโดยใช้สูตร ครอนบัต (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_{x_i}}{S^2_{x_j}} \right]$$

α แทน ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ

K แทน จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

$\sum S^2_{x_i}$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบ
สอบถามแต่ละข้อ

$S^2_{x_j}$ แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. สถิติที่ใช้ในการทดสอบหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจโครงการ ใ้ใช้วิธีการของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน คือ สูตร KR-20 อีเบล (Ebel, 1979 : 279)

$$r_{kk} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum Pq}{S^2_x} \right]$$

r_{kk} แทน ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ

K แทน จำนวนข้อความในแบบสอบถาม

P แทน สัดส่วนของคนตอบถูกหรือได้ 1 คะแนน
ในข้อนั้น

q แทน สัดส่วนที่ตอบผิดหรือได้ 0 คะแนน

S^2_x แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ใช้แบบ

วิเคราะห์ทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยการทดสอบค่า เอฟ (F-test) ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์, 2526 : 77)

$$F = \frac{MS_{\text{b}}}{MS_{\text{w}}}$$

F แทน สถิติทดสอบ F

MS_{b} แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองระหว่างกลุ่ม
(Between groups)

MS_{w} แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองภายในกลุ่ม
(Within groups)

7. การเปรียบเทียบพหุคูณ (Post Hoc Multiple Comparisons) โดยวิธีของ ทูเกย์ (Tukey) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ เพื่อหาว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้สูตร ไวนเนอร์ (Winer, 1962 - 87)

7.1 กรณีจำนวนข้อมูลแต่ละกลุ่มเท่ากัน

$$HSD = q \alpha (K, F) \sqrt{MS_{\text{w}}/n}$$

HSD แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนทุกคู่

q แทน ค่าที่ได้จากตาราง Studentized Range

α แทน ระดับแห่งความมีนัยสำคัญ

K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ

F แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

MS_{w} แทน ค่าความแปรปรวนคลาดเคลื่อนภายในกลุ่มที่

คำนวณได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลชุดเดียวกันกับที่นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่

n แทน จำนวนข้อมูลในหนึ่งกลุ่ม

7.2 กรณีจำนวนข้อมูลแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน ใช้ \tilde{n} แทน n

ในสูตร HSD.

$$\tilde{n} = \frac{K}{(1/n_1) + (1/n_2) + \dots + (1/n_k)}$$

\tilde{n} แทน ตัวกลางฮาร์โมนิค

K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาเปรียบเทียบ

n_1, n_2, \dots, n_k แทน จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มที่ต้องการ
เปรียบเทียบ